

bränvinsbränning, politiska, lärda eller vittra värf, hvilket allt är lofligt och godt, blott han först och främst lefver i hufvudsaken. Men då nu adjunkten hetes söka denna hufvudsak, uppstår just derigenom frestelse för kyrkoherden, att glömma sitt egentliga kall och egna sig åt vården om sin egen ekonomi och familj. Adjunkten deremot, hvilken har för sig den långa banan af 40–30 minst 20 år, då han kan blifva pastor, anser det vara god tid att bilda sig på. Han eger ej heller stora tillgångar att skaffa sig bildningsmedel; umgänget med socknens halfherrar förtrögar honom allt mer och mer, tills han i hela prestaembetet till slut icke finner någon annan verklighet och betydelse än den knappa lönen. Så bidrager det närvarande adjunktssystemet att på samma gång förslöa den obefordrade och befordrade delen af presterskapet och neddraga detta det idealaste af alla embeten i smutsen af jordiska beräkningar och låg, genom vanan ofta omedveten vinningslystnad.»

Enligt denna Insändares planer skall antalet af prester, menar man, blifva alltför ringa. Men sådant bryr icke honom, som tänker: »Bättre att hafva 10 rätta prester, hvilka genom sin fond af negativa bildningselementer förmå att stå den bildade tiden bi och inverka derpå med trons i grunden lefvande kraft, än 100, som sakna dessa egenskaper och derföre missaktas och förbigås med liknöjdhet.» Han anser sålunda för det hufvudsakliga, icke att många prester och kyrkor finnas, utan »att så många goda och rika naturer som möjligt indragas på prestbanan.» – Eller kanske påstår man, att adjunkter äro nödvändiga för de män, hvilka ifrån universitetet, gymnasier och skolor öfvergå till pastoraterna såsom till pensioner? – Men af sådane pastorer vill denna Insändare icke alls veta. För honom är en prest »icke någon af de 18 i Sv. Akademien, icke heller någon af Greklands 7 visa, icke heller någon hvardags ordkrämare och professor i sedeläran, icke heller någon granskare af statskontorets räkenskaper, utan en prest är en sädesman, som gör ett utsäde icke blott för denna utan äfven för en bättre värld, en predikare af Guds saliggörande lära, en vägvisare och hugsvalare för sitt folk, visserligen en svag ovärdig och bräcklig menniska, men ändå med Guds kraftitrustad. Detta är han, och dertill skall han bildas.»

Vi tillägga blott: ensidigheten i denna varma ifver faller lätt i ögonen, då den gör presten till den enda, som arbetar för en bättre värld, och skulle fränkänna hvar och en annan, som redligt arbetar i sitt kall, detta tröstande medvetande. Men denna ensidighet upphäfver icke den uppställda rättmätiga fordran, att äfven presten i första rummet bör fylla sitt kall, och att han härtill bör bildas.

112 OM SJÖ ASSURANS-FÖRENINGAR.

Saima n:o 27 4. VII 1844

I få sjöfart idkande länder torde numera assurancesföreningar för fartyg saknas. Det är oss obekant, huruvida någon sådan förening någonsin varit påtänkt i Finland. Om detta icke varit händelsen, så kunde det väl lätt anses för ett bevis, att en täflan med de rikare och i stor skala agerande utländska bolagen icke vore möjlig; ty landet eger väl skeppsredare insigtsfulla nog att i annat fall hafva häruti sett sin och den inhemska skeppsfartens fördel till godo. Men kanske får man också förutsätta, att mången härvid tänkt sig assurancen på en gång för fartyg och last, hvaremot den förra för sig kanske lätt nog kunde

tillvägabringas af ett inhemskt bolag.

På gifven anledning anse vi nyttigt att i ämnet nämna några ord. Skulle de äfven vittna om en lätt förklarad oerfarenhet uti detsamma, kunna de kanske likväl föranleda kunnigare och erfarna män, bland dem saken angår, aff offentligen yttra sig i ämnet eller, hvad som vore än bättre, att tänka på verkställandet af det förslag, här endast kunnat antydast.

10 Det synes säga sig sjelf, att assurance för last både kunna kräfva så hög ersättning, att den för ett mindre bolag blefve ruinerande, och att nödiga kontroller, för att icke göra företaget helt och hållet till ett hasardspel, äro allt för svåra att iakttaga i afseende å densamma. Fartyg kunna deremot försäkras för en längre tid, deras rätta värde kan lättare bestämmas isynnerhet inom ett mindre distrikt, der hvarje fartyg och hela dess historia af alla skeppare och skeppsredare äro kända, och ansvarssumman kan icke för hvarje olycka stiga alltför högt. Likaså kan vanligen en skepsredares vederhäftighet, såsom deltagare i assurance-föreningen, lättare bedömas, än lastegarens, om denne är en annan än redaren.

20 Ungefär på dessa grunder, anse vi, hafva t. ex. i Norrige skeppsredare förenat sig till ömsesidig ansvarighet för förluster å fartyg och inventarier. Af det anförda synes dock följa, att en sådan förening icke bör vara alltför utsträckt, emedan då den åberopade nödiga kontrollen försvagas mera, än en större utsträckning och i följd deraf större affärer förmå ersätta.

Stadgarne för en sådan Norrsk förening, som kallar sig den »Vestsöndensfjeldske» och omfattar hela kusten från Öster-Riisöer till Mandal, ligga framför oss. Ett kort utdrag ur desamma, hoppas vi, skall icke vara dem bland våra läsare ovälkommet, som intressera sig för dessa ämnen.

30 Föreningens medlemmar ansvara ömsesidigt för inträffade förluster å fartyg och inventarier, antingen kaperi, eldsvåda, öfversegling eller strandning vållat desamma. Ansvarige medintressenter i Föreningen äro alla de skeppsredare, som hos den samma assurera sina fartyg. Ett fartyg inom distriktet kan icke assureras till högre belopp än 6 000, utom detsamma till 3 000 Speciedaler, hvarförutan fartyg tillhörande sistnämnda klass förut böra till någon del vara försäkrade i något annat Norrskt assurancebolag, som bevisligen icke tillåter försäkring till ett högre belopp.

40 Likväl är det ingalunda tillåtet att assurera till hvilken rund summa som helst under maximum, utan fartyget med inventarier bör vara noggrannt värderadt och dess duglighet för sjön intygad.

Värderingen sker hvarje tredje år af fem Direktionens ombud, hvilka hänföra fartyget till en af trenne klasser och af de två underafdelningarne i hvarje klass. Ett förut värderadt fartyg kan åläggas göra nödiga reparationer, förutan hvilkas verkställande assurancen upphör.

50 De fartyg, som vid ifrågavarande tid äro på resa stadde, fortfara att njuta assurance, till de hemkomma och besigtning kan verkställas. Likaså kunna fartyg utom distriktet assureras utan värdering, då styrkt beskrifning öfver desamma jemte attest från det bolag, i hvilket de förut äro assurerade, inlemnas, och då redaren åtnöjes med den assurance summa, Direktionen bestämmer.

Utträde ur föreningen får ske blott en gång om året, då den utträdande likväl är ansvarig intressent till årets slut.

Säljes det assurerade fartyg är förhållandet det samma, om icke särskild öfverenskommelse kan träffas. Under årets lopp inträdande

medlemmar deltaga icke i ersättningen för de förluster, som skett före deras inträde.

Premierna äro olika för de olika klasser, till hvilka fartyg vid besigtningen hänföras, så att för

klassen A	1)	betalas	1 3/4 P. C.
	2)		1 1/8
B	1)		2
	2)		2 1/8
C	1)		2 1/4
	2)		2 1/2

10

af assuransvärdet, allt för tiden från d. 16 Mars till d. 30 September. Men om fartyget fortfar att segla under de öfriga månaderna af året, lägges här till en ringa procent för hvarje half månad, hvilken t. ex. för klassen A 1) från 1 till 15 October utgör 4/20 P. C., sedan hvarje half månad stiger med 1/20 ända till den 1 December, och från d. 31 i samma månad faller i lika proportion ända till d. 15 Mars. Dock erlägges denna tillskottspremie alltid, i fall redaren försummar anmäla och styrka, att fartyget ligger i hamn.

Föreningen ersätter för total förlust, så snart visas kan, att icke mera än fjerdedelen af fartygets åsatta värde är räddad, för partiel skada, då reparationen uppgår till mera än 2 Speciedaler för hvarje läst af fartygets dräktighet. I sednare händelser afdrages likväl vid »Havarie grosse» den sedvanliga tredjedelen för skilnaden mellan nytt och gammalt, vid »particulair Skade» ersättes hälften utan annat afdrag, och vid skada, som icke kan hänföras till dessa kategorier, betalas tredjedelen.

20

Är den genom premierna bildade kassa otillräcklig att ersätta förlusterna för året, så uttaxeras det felande hos föreningens medlemmar i proportion af den summa, för hvilken de assurerat sina fartyg, likväl så, att ingen för året kommer att betala öfver 10 P. C. af denna summa. Skulle det icke blifva tillräckligt, så nedsättes ersättningssumman; ty ersättnings skyldigheten öfvergår icke ifrån det ena året säll det andra, utan föreningens förbindelser omfatta endast ett år i sender. Om behållning finnes, delas denna likaså vid årets slut mellan intressenterna.

30

Ännu erlägges en extrapremie för sjöfarten på vissa kuster och platser, de der anses serdeles farliga. På andra orter meddelas allsingen assurans mellan 15 October och 31 Mars. Till dem hörer Finska och Bottniska viken. Likaså gifves ingen assurans för fartyg under 20 läster och öfverhufvud icke för dem, som äro bygda på klink.

40

Det blefve alltför vidlyftigt att här uppräknat sättet för valet af direktorer, för värderingarne, för afgörandet öfver haveriets art och belopp o. s. v. Den i dessa ämnen förfarne inser också lätt, att här en mängd andra nödiga bestämningar angående premier och ersättning blifvit förbigångna. Hvad som förtjenar nämnas såsom något serdeles, är löftet om vissa premier för de skeppsredare, hvilka förmå sina besättningar att afsäga sig bruket af spirituosa.

I korthet äro de nämnda de hufvudbestämningar, på hvilka den »Vestsöndensfjeldska» skeppsassurans-föreningen blifvit ingången. Bland dem synes det isynnerhet förtjena uppmärksamhet, att de Norrska Assuransbolagen omfatta endast en bestämd kuststräcka. Och i sanning bör detta anses vara väl för de kontroller, om hvilka vi i det föregående talat. Äfven i öfrigt synes allt vara beräknadt för den sjöskadades verkliga hjälpande, icke, såsom eljest ofta fallet är, att lemna den mindre nogräknade tillfälle till vinst, der han blott borde ega

50

hjälp i olyckan. Så stadgas t. ex. att den, som på annat håll assurerat någon del af sitt fartyg till högre belopp, än den vid värderingen blifvit anslagen, så snart förhållandet yppas, bör till Föreningen betala en lika stor summa, som nämnda assurans utgör. Också synes den ringa tillökningen i premier för vintermånaderna vittna för föreningens omsorg att främja medlemmarnes bästa.

10 Urständsatte att ens ungefärligen beräkna, huru stor summa årligen utgår ifrån Finland för sjöassuranser, kunne vi dock lätt sluta, att den måste vara ganska betydlig. Påminnelsen om fördelen deraf, att dessa penningar kunde stanna inom landet, vore fåvitsk, i händelse icke visas kan, att fördelen för skepsredare verkligen vore större vid den inhemska assuransen än vid den utländska. Detta synes oss åter kunna slutas redan deraf, att de praktiska och beräknande Norrmännen föredraga inhemska assuransföreningar framför de Engelska. En temligen säker beräkning i detta hänseende vore icke serdeles svår att göra för dem, som känna de Engelska assuradörernas premier t. ex. under de sist förflutna tio åren, om de med medeltalet af dessa jemföra de här uppgifna i den Norrska föreningen samt för samma tid beräkna 20 lästetalets af förolyckade fartyg förhållande till hela lästetalet i samma distrikt. Ty om sedan fartygets värde per läst antages t. e. till 200 R—l B—co Assign. och de båda olika premierna för ett år utföras för hela distriktets lästetal, så finnes, huruvida summan af de efter här uppgifven procent beräknade premier betäcker den årliga förlusten eller icke. Skulle för detta ändamål ännu det ofvannämnda 10 P. C. tillskottet blifva erforderligt, och detta jemte premiesumman skulle öfverstiga de årliga assuranspremierna på England, så kunna vi icke inse annat, än att planen till en inhemsk assuransförening vore förkastlig. Men är förhållandet omvänt, så bjuder egen fördel landets skeppsredare att vara betänkta på en assuransförening dem sjelfva emellan, till fördel 30 äfven för landet. Att dennas försäkningar borde inskränkas blott till fartyg och inventarier, är redan i det föregående antydt. Den vore också härigenom högst lämplig isynnerhet för Österbotten, emedan der frakthandel är så vanlig, och således endast fartyget går för redarens risk.

Vi sluta i den förhoppning, att någon bland H—rr Handlande måtte hedra vårt blad med en på större sakkännedom stödd uppsats i ämnet, och förbinda oss att på requisition ombesörja en afskrift af här citerade stadgar för den Norrska Assuransföreningen.

40

113 BLAND FÖRETEELSER INRIKES ...

Saima n:o 28 11. VII 1844

Bland företeelser Inrikes är den för Saima märkligaste Borgå Tidnings högtidliga förkunnade uppsåt att »under sommaren ej förmå Saima till strid.» Hvadan detta kommer, kan naturligtvis ingen utgrunda; 50 likasålitet som någon ännu torde kunnat inse, hvarom någon landets Tidning hittills haft att strida med den i Borgå. — Ty ingen har väl förmodat, att någonsin så mycken ädel metall skulle finnas i dess spalter, som enligt dess egen försäkran der numera innehålles. Med all millionärens ädla sjelfkänsla förkunnar nemligen det ryktbara bladet. »Man finner *här* den ofantliga öfvervigten af myntadt guld under H. M. Kejsar *Nikolais* och myntadt silfver under Kejsar *Alexanders* regering.» Oerhördt! Der, just der finnes nu detta guld och silfver!